

REFERAT Byrådet d. 11-09-2025

Mødedato Torsdag d. 11. september 2025 kl. 16:00

Mødested Det Gamle Rådhus

Indholdsfortegnelse

Procedure spørgsmål.....	3
1. behandling af budget 2026-29.....	4
Lukket: Høringsvar med følsomme personoplysninger.....	10
Digital godkendelse for tilstedeværelse.....	11

Punkt 222: Procedure spørgsmål

00.01.00-G01-153-22

Indstilling

Byrådet har besluttet, at byrådsmøderne indledes med procedurespørgsmål. Under punktet kan byrådet træffe procedurebeslutninger i relation til den overordnede dagsorden.

Eksempler på beslutninger:

- Sagens placering på dagsordenen ændres, f.eks. at et punkt flyttes frem, hvis der er mange tilhørere til en sag.
- At sagernes rækkefølge ændres ud fra hensyn som sagens hastende karakter, væsentlighed, aktualitet m.v.
- Sager behandles sammen
- At sager afvises fra dagsordenen
- At sager flyttes i mellem den lukkede og åbne dagsorden.

Beslutning

Christian Boldsen (C) blev godkendt som stedfortræder for Bo Ratz (Q).

Henrik Leth (A) blev godkendt som stedfortræder for Pia Moldt (A).

Merete Østergaard blev godkendt som stedfortræder for Steen Bundgaard (A).

Mads Kirk (V) blev godkendt som stedfortræder for Jens Peter Hansen (M).

Særlige taletidsregler for budgetforhandlingen blev godkendt.

Daniel Madié var fraværende på grund af sygdom.

Bjarne Overmark var fraværende på grund af arbejde.

Lars Søgaard var fraværende.

Punkt 223: 1. behandling af budget 2026-29

00.01.00-S55-4-24

Resumé

På byrådets budgetseminar den 27. august 2025 blev budgetforslaget for 2026-29 gennemgået - herunder de vigtigste forudsætninger. Med udgangspunkt i de beskrevne forudsætninger viser resultatet, at der i budgetperioden 2026-29 er et gennemsnitligt årligt råderum på 6,5 mio. kr. og et varigt råderum på 5,4 mio. kr. i 2029 og frem. Hertil kommer en anlægspulje på 25,6 mio. kr. i 2028 til fri politisk prioritering.

Herudover har Randers Kommune modtaget meddelelse om lånedispensation på 17 mio. kr. i 2026, som ligeledes kan indgå i råderummet efter fradrag af tilhørende ydelse (1,1 mio. kr. i 2027 og frem). En hel eller delvis udnyttelse af lånedispensationen vil kunne anvendes til finansiering af engangsudgifter (anlæg eller midlertidige driftsbevillinger)

Endelig vil KL's skatte- og tilskudsmodel blive opdateret med en række oplysninger primo/medio september og konsekvenserne heraf for Randers Kommune er fortsat usikker. Den samlede effekt af disse ændringer - og andre eventuelle tekniske korrektioner - vil blive indarbejdet i det forhandlingsregneark, der sendes ud til brug for de politiske drøftelser om budget 2026-29.

Budgetmaterialet er sendt i høring i perioden 29. august til 10. september 2025, således at de afgivne høringssvar kan ligge klar til byrådets 1. behandling af budgettet den 11. september 2025. Budgettet 2. behandles i økonomiudvalget den 2. oktober 2025 og i byrådet den 9. oktober 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet,

1. at budgetforslaget for 2026-29 - og det tilhørende budgetmateriale - fremsendes til byrådets 2. behandling.

Beslutning

Godkendt.

25 for: A (10), B (1), C (1), I (1), O (1), Q (4), V (6), Bo Vestergaard

3 imod: Æ (2), Ø (1)

1 undlod: F (1)

Bjarne Overmark (L) og Daniel Madié deltog ikke i sagens behandling.

Henrik Leth (A) deltog som stedfortræder for Pia Moldt (A)

Merete Østergaard (A) deltog som stedfortræder for Steen Bundgaard (A)

Christian Boldsen (C) deltog som stedfortræder for Bo Ratz (Q)

Mads Kirk (V) deltog som stedfortræder for Jens Peter Hansen (M)

Daniel Madié var fraværende på grund af sygdom.

Bjarne Overmark var fraværende på grund af arbejde.

Sagsfremstilling

Budgetmaterialet indeholder en lang række forudsætninger, som er oplistet i hovednotatet om basisbudgettet (og beskrevet nærmere i det uddybende notat). Blandt de vigtigste kan nævnes følgende forudsætninger:

- Skatteprocenten er politisk besluttet nedsat senest i 2029 fra 26,0% til 25,8%, hvilket giver en beregnet mindreindtægt på 42,3 mio. kr. For at neutralisere dette er der i budgetforslaget i 2029 placeret en pulje under økonomiudvalget (en forudsat budgetforbedring) på 42,3 mio. kr. til udmøntning senest i 2028 i forbindelse med vedtagelsen af budget 2029-2032.

- Der forudsættes som udgangspunkt valg af statsgaranti i 2026. Det statsgaranterede folketal pr. 1.1.2026 ligger markant over kommunens aktuelle folketal, så alt tyder på at valg af statsgaranti er klart mest økonomisk fordelagtigt – specielt i lyset af, at ordningen fra 2026 og frem nu er ændret så det udelukkende er kommunens egne variable (udviklingen i folketallet og væksten i udskrivningsgrundlaget på skattesiden), der har betydning for valget.
- Ekstraordinært finansieringstilskud/kompensation for grundskyld – Randers Kommune modtager i alt 64,4 mio. kr. fra disse to poster i 2026. I overslagsårene 2027-29 er det i budgetforslaget forudsat, at kommunen modtager 50% af disse beløb (effekten i 2029 og frem vil i praksis være indeholdt i den forventede samlede effekt af den kommende udligningsreform).
- Folketal på landsplan – folketallet på landsplan i 2026 er steget med godt 53.000 mere end forventet i Danmarks Statistik tal fra sidste år – primært som følge af at de ukrainske flygtninge er blevet i landet. Dette betyder isoleret set mindreindtægter for Randers Kommune på 36,4 mio. kr. i 2026. En del af mindreindtægten kan dækkes af den reserve som blev afsat hertil på 12 mio. kr. i alle år i budget 2025-2028. I lyset af mindreindtægten i 2026 er reservebeløbet i budgetforslaget forøget til 30 mio. kr. i 2027 og dernæst 15 mio. kr. i 2028. I 2029 og frem er der ikke afsat reservebeløb vedrørende folketallet på landsplan. Faldet i reservebeløb skal ses i lyset af en forventning om, at situationen i Ukraine vil blive normaliseret hen over de kommende år og ukrainerne derfor i relativt stort omfang vil vende tilbage til Ukraine.
- Effektiviseringsbidrag i 2029 – der er (jf. den vedtagne budgetprocedure) indarbejdet et effektiviseringskrav på 20 mio. kr. i 2029. Beløbet er indarbejdet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.
- Ændret pris- og lønskøn – KL's pris- og lønskøn er indarbejdet fuldt ud i basisbudgettet. Der er tale om fald i både priser og lønninger og bloktilskuddet reduceres som følge heraf. Randers Kommune har ikke mindreudgifter svarende hertil og mankoen på 14,3 mio. kr. i 2026 stigende til 27,7 mio. kr. i 2029 er indarbejdet i budgetforslaget. De ændrede skøn giver også en manko i 2025, men her er det forudsat at effekten kan neutraliseres via det forslag til udmøntning som forvaltningen har indarbejdet i budgetopfølgningen pr. 31/5 (der henvises til særskilt notat).
- Demografi – de sædvanlige demografiberegninger er foretaget og indarbejdet i budgetforslaget. Der er tale om et reguleringsbehov på 45,6 mio. kr. i 2026 stigende til 108,9 mio. kr. i 2029. I det samlede regnestykke er den modtagne kompensation vedr. demografi fra økonomiaftalen indarbejdet.
- Økonomiaftale (generelt løft) – udover kompensation til demografi indeholder økonomiaftalen et generelt løft på landsplan på 1,95 mia. kr. svarende til knap 33 mio. kr. årligt for Randers Kommune. Dette beløb indgår som generelt finansiering i budgetforslaget 2026-29.
- Indkomstoverførsler - i lighed med tidligere år budgetlægges indkomstoverførsler fra bunden under hensyntagen til egne regnskaberfaringer samt KL's skøn på de enkelte poster. I KL's skøn er konsekvenserne af beskæftigelsesreformen indarbejdet. Opgørelsen af det samlede regnestykke (på både udgiftssiden og indtægtssiden/bloktilskuddet) viser en manko for kommunen på 24,5 mio. kr. i 2026 stigende til 47,7 mio. kr. i 2029.
- Refusion for særligt dyre enkeltsager – på landsplan forventes øgede refusionsindtægter på 1,1 mia. kr. i 2026 stigende til 1,8 mia. kr. i 2029, som modregnes via bloktilskuddet. Dette betyder en mindreindtægt for Randers Kommune på 19,0 mio. kr. i 2026 stigende til 30,7 mio. kr. i 2029. Altså (igen) en meget stor reduktion i bloktilskuddet vedrørende denne post. I lighed med sidste år forudsættes socialområdets andel af disse merindtægter indregnet med 50% i form af et øget indtægtskrav. Den samlede ubalance (til generel finansiering i budgettet) bliver dermed på 12,1 mio. kr. i 2026 og 16-17 mio. kr. årligt i overslagsårene. Det øgede indtægtskrav på socialområdet vil forøge den forventede ubalance på socialområdet, idet de stigende indtægter fra refusion allerede har været indregnet i udgangspunktet i de opgørelser, der hidtil har været udarbejdet vedrørende størrelsen af den økonomiske udfordring på socialområdet. Reelt svarer kommunens mindreindtægt således til hele reduktionen af bloktilskuddet.
- Anlæg – økonomiaftalen indebærer et løft af bloktilskuddet på 40,2 mio. kr. i 2026 faldende til 27,9 mio. kr. i 2029. Dette beløb indgår som generel finansiering i budgetforslaget for 2026-29.
- Tilskud til vedvarende energi (VE-tilskud) – Randers Kommune har primo juni 2025 fået besked om, at kommunen tildeles et tilskud på 16,1 mio. kr. i 2026. Dette tilskud er i 2026 indarbejdet under tilskud/udligning og indgår dermed som generel finansiering i budgetforslaget 2026-29.
- Endelig indgår i opgørelsen af råderummet finansiering af en forventet ubalance i regnskab 2025 på i alt 18,4 mio. kr. (jf. budgetopfølgningen pr. 31/5, der fremsendes til politisk behandling i september 2025) – ubalancen vedrører

primært effekten af efterregulering af demografimodellerne på velfærdsområderne i 2025.

Med udgangspunkt i de beskrevne forudsætninger viser resultatet, at der i budgetperioden 2026-29 er et gennemsnitligt årligt råderum på 6,5 mio. kr. og et varigt råderum på 5,4 mio. kr. i 2029 og frem.

Udover råderummet på driften er der i budgetforslaget indarbejdet en anlægspulje i 2028 på 25,6 mio. kr. til politisk prioritering ved de kommende budgetforhandlinger. Det er tidligere besluttet, at finansiering af undersøgelsen vedrørende Nordic Waste skulle henvises til budget 2026-29. Det foreslås, at udgifterne finansieres af anlægspuljen.

Herudover har Randers Kommune modtaget meddelelse om lånedispensation på 17 mio. kr. i 2026, som ligeledes kan indgå i råderummet efter fradrag af tilhørende ydelse (1,1 mio. kr. i 2027 og frem). En hel eller delvis udnyttelse af lånedispensationen vil kunne anvendes til finansiering af engangsudgifter (anlæg eller midlertidige driftsbevillinger).

Randers Kommune har desuden ansøgt om tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner, men er ikke kommet i betragtning til denne pulje.

I forhold til sidste års budgetlægning, er der tale om en markant forbedring af det økonomiske udgangspunkt. Kommunens økonomi er dog fortsat stram i den forstand, at der i udgangspunktet kun i meget begrænset omfang er råderum til bevillinger der udløber, henviste sager eller fremsendte ønsker fra fagudvalgene. I alt udgør disse 37,9 mio. kr. i 2026 stigende til 63,9 mio. kr. i 2029 – altså langt over hvad det ovennævnte råderum på 6,5 mio. kr. giver mulighed for at finansiere. Finansiering af ønsker om udvidelser vil således i vid udstrækning skulle tilvejebringes som led i den videre politiske behandling af budgetforslaget - eksempelvis i form af beslutning om kompenserende besparelser.

I forbindelse med budgetvedtagelsen skal der - i lighed med tidligere år - foretages udmøntning af de centralt afsatte beløb til demografisk betingede merudgifter på serviceområderne. Disse udgør 45,6 mio. kr. i 2026 stigende til 108,9 mio. kr. i 2029. Det er dog kun beløbet for 2026, der skal udmøntes i forbindelse med budget 2026-29. Beløb for 2027 og frem udmøntes i de kommende års budgetlægninger.

Ud over notaterne, der gennemgår indholdet af budgetforslaget (basisbudgettet), indeholder budgetmaterialet en lang række yderligere bilag, hvor hovedindholdet er gennemgået for byrådet på budgetseminaret den 27. august 2025. I oversigtsform drejer det sig om følgende materiale:

- Oversigt over henviste sager, bevillinger der udløber og fremsendte ønsker fra fagudvalgene. Giver bl.a. et overblik over de bevillinger, der udløber, hvis der ikke i den videre budgetlægning findes finansiering til at videreføre dem.
- Notater med beskrivelse af forslag i forlængelse af kommunaldirektørens servicetjek af kommunens organisering og opgaveløsning på det administrative område - herunder bl.a. forslag vedrørende en styrkelse af beredskabsarbejdet, samling af ungeområdet, ændringer på erhvervsområdet og sundhedsområdet, muligheder for at styrke planområdet, bedre borgerbetjening samt udmøntning af vedtagne besparelser på den politiske organisation.
- Notater med beskrivelse af emner der indeholder økonomiske problemstillinger og/eller forslag til løsning af disse, som der skal tages stilling til i den videre budgetlægning - herunder:
 - Finansiering af anlægsprojekter på dagtilbudsområdet (Børnehuset Toftegaard) med tilknyttede notater om skoleområdets udviklingsplan for Sydbyen samt styrkelse af specialområdet og kapacitet på dagtilbudsområdet (flytning af Lucernevejens Børnehave),
 - Notat om etablering af 20 nye døgninstitutionspladser på familieområdet,
 - Budgetanalyse vedr. placering af ny brandstation og notat om brandhaner,
 - Nordre Fælle (badesø og mulig synergi i forhold til at etablere en festplads),
 - Notat om håndtering af vejprojekter og cykelstier med forventet merforbrug,
 - Nyt magasin Randers Stadsarkiv, tandplejens økonomi samt notat om nødvendig vedligeholdelse af Værkets bygninger.
- Notater med beskrivelse af status (vedligeholdelse og efterslæb) på kommunens veje, broer og bygværker samt kommunens bygningsmasse.
- Desuden er der vedlagt status på beskæftigelsesreformen (herunder evaluering af investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet) og sundhedsreformen.

Den samlede oversigt over budgetmaterialet er vedhæftet denne dagsorden.

Budgetforslaget 2026-2029 (basisbudgettet) danner grundlag for den videre budgetlægning, og kun de ændringsforslag som vedtages ved 2. behandlingen, vil ændre på forslaget.

MED-systemet og høringsberettigede råd og nævn blev orienteret om budgetforslaget på onlinemøde den 28. august 2025. Høringsperioden løber fra 29. august til 10. september 2025, således at høringssvarene kan ligge klar til byrådets 1. behandling af budgettet den 11. september 2025. Høringssvarene offentliggøres løbende på kommunens hjemmeside - dog

ikke høringssvar med personfølsomme oplysninger (sidstnævnte vil kun blive gjort tilgængelige for byrådets medlemmer).

Perioden 18.-19. september 2025 er afsat til de politiske forhandlinger om budget 2026-29. Fristen for fremsendelse af ændringsforslag er den 29. september 2025 kl. 10.00. Den indgåede budgetaftale offentliggøres på kommunens hjemmeside sammen med eventuelle mindretalsaftaler og udtalelser fra byrådets partier/lister.

Økonomiudvalget har 2. behandling af budgettet den 2. oktober 2025 og byrådet har 2. behandling den 9. oktober 2025.

Økonomi

De økonomiske og personalemæssige konsekvenser afhænger af resultatet af de politiske forhandlinger om budget 2026-29.

Økonomiministeriet udsender en ny Økonomisk Redegørelse ultimo august. På baggrund heraf forventes KL at udsende en ny tilskudsmodel primo/medio september indeholdende eventuelle ændrede vækstkøn samt opdaterede skattetal. Konsekvenserne heraf for Randers Kommune er fortsat usikker. Den samlede effekt af disse ændringer for råderummet vil blive indarbejdet i det forhandlingsregneark, der sendes ud til brug for de politiske drøftelser om budget 2026-29.

Bilag

Høringssvar til Budget 2026-2029 - del 1

0_Indholdsfortegnelse budgetseminar

1_Basisbudget 2026-29 (hovednotat)

2a_Basisbudget 2026-29 (uddybende notat)

2b_Indkomstoverførsler 2025-2029

2c_Demografiregulering i basisbudget 2026-2029

2d_Notat om ændret pris- og lønskøn 2025-2029

3_Oversigt over henviste sager, bevillinger med udløb og ønsker fra fagudvalg

3a_Forslag til en styrket fritidsjobindsats i Randers Kommune

3b_Undersøgelse af mulighederne for at etablere en vuggestuegruppe i Fårup Skole og Børneby

4_Anlægspakken - oversigter til basisbudget 2026-2029

5_Budget for jordforsyning 2026-2029

6_Nøgletal oversigt (2026-2029)

7_Oplæg vedr. konkurrenceudsættelse af driftsopgaver

8_Oplæg - muligheder for optimering af området for visiteret personbefordring inden for eksisterende

9a_slides fra byrådets temamøde 26. juni.pdf

9b_Afrapportering administration og støttefunktioner august 2025

9c_Budgetnotat, Styrkelse af Randers Kommunes beredskabsarbejde, v.2.0, mke

9d_Servicetjek Byrådets temamøde 26.6.2025 - Erhvervsområdet

9d_Ny model for organisering af erhvervsområdet i Randers Kommune

9e_Budgetforslag - Et samlet ungeområde

9f_Forslag om bedre sundhed og mental trivsel i Randers Kommune

9g_Klyngesamarbejde på skolerne, juli 2025

9h_Lokalplanlægning og byggesagsbehandling

9i_Budgetnotat, Udmøntning af reduktion af stående udvalg med 2

9j_Budgetnotat, Udmøntning af besparelse på råd og nævn

9k_Budgetforslag - Styrket borgerbetjening

10a_Kapacitetsanalyse for dagtilbud 2025

10b_Klasse- og elevtalsprognose 2025

10c_Kapacitetsanalyse vedrørende fodboldanlæg 2023 i Randers Kommune - opdateret 2025

11_Basisbudget Budgetbemærkninger del 1

12_Regeringens og KLs samarbejdsprogram om regelforenklinger

13a_Finansiering af anlægsprojekter på dagtilbudsområdet

13b_Skoleanalyse - udviklingsplaner for Sydbyen

13c_Notat styrkelse af specialområdet samt kapacitet på dagtilbudsområdet - Lucernevejen

13d_Etablering af 20 nye døgninstitutionspladser

14a_Notat - Opnormering af Kontrolenheden

14b_Tilpasning af kapacitet på Hjørnестenen

14c_Notat - Beskæftigelsesreformen

14d_Bilag - Beskæftigelsesreformen

15a_Budgetanalyse placering af ny brandstation

15b_Brandhaner

15c_Ny spildevandsplan - status

15d_Vejenes tilstand - vedligeholdelse og efterslæb (vejkapital)

15e_Broer og bygværkers tilstand - vedligeholdelse og efterslæb (kapitalværdi)

15f_Status på kommunens bygningsmasse

15g_Energieffektivitet i kommunale bygninger

15h_Tilskud til fremme af vedvarende energi (VE)

15i_Ansøgning om grundkapital til alment byggeri

15i_Bilag 1 Idéoplæg Thors Bakke

15i_Bilag 2 RandersBolg - Visionskrivelse nye seniorboliger Thors Bakke.

15i_Bilag 3 Randers Boligforening af 1940 - følgeskrivelse idéoplæg, seniorboliger i Vangdalen

15i_Bilag 4 Seniorboliger Vangdalen - idéoplæg

15i_Bilag 5 Mølløvænget & Storgaarden - følgeskrivelse idéoplæg, seniorboliger på Bækkestien

15i_Bilag 6 Seniorboliger Bækkestien - idéoplæg

15j_Status på de anbefalede indsatser fra Evaluering af Ejendomsservice 2024

15k_Nordre Fælle - "Spring ud i det" (badesøen) og mulig synergi ift. koncertplads

15l_Håndtering af cykelsti- og vejprojekter med forventet merforbrug

15m_No.17 - Huset for Bæredygtig Handling

16a_Status på boligrelaterede beslutninger på omsorgsområdet i B2025-2028

16b_Boligplan omsorgsområdet 2025-2037.pdf

16c_Magasin til Randers Stadsarkiv – Notat til budgetforhandlingerne for budgettet 2026-2029

16d_Notat - Sundhedsreform august 2025

16e_Analyse af tandplejens økonomi 2025

16g_Mulighed for etablering af Headspace i Randers - notat juli 2025

16f_Notat om nødvendig vedligeholdelse af Værkets bygninger

Takster 2026

Bevillingsoversigter 2026

Punkt 224: Lukket: Høringsvar med følsomme personoplysninger

00.01.00-S55-4-24

Punkt 225: Digital godkendelse for tilstedeværelse

00.01.00-G01-1-23

Indstilling

Der underskrives digitalt for tilstedeværelse på mødet.

Beslutning

Godkendt.